

IVA – Innovation för tillväxt

Styrgruppen för Innovation för tillväxt har vid sitt möte i mars ställt sig bakom förslaget om en reformerad svensk expertskatt som presenteras nedan. Det innebär att förslaget nu kommer att diskuteras i en rad olika sammanhang, bland annat vid ett frukostmöte på IVA den 7 maj. Det finns också möjligheter att kommentera det på projektets hemsida www.innovationfortillvaxt.se

Johanna Pauldin, projektledare, e-post: johanna.paulding@tillvaxtverket.se

Förslag från arbetsgruppen Expertskatt inom IVA-projektet Innovation för tillväxt -

1. Bakgrund och problembild

Basen för Sveriges välfärd är konkurrenskraftiga och innovativa företag. IVA-projektet *Innovation för tillväxt* vill genom förslag från flera arbetsgrupper inom olika områden och i dialog med politiker och näringsliv lägga grunden för en innovationsstrategi för Sverige. Expertskatt är ett av dessa områden.

En skattelättnad i form en expertskatt tillämpas i många länder som ett medel i den allt intensivare konkurrensen om forskare och andra nyckelpersoner. Det uttalade skälet är att höga inkomstskatter försvårar rekryteringen av utländsk kompetens. En svensk expertskatt infördes 2001. Den har kritiserats för att vara byråkratisk och oförutsägbar. Globaliseringsrådet diskuterade frågan i sin rapport. Deras rekommendation är expertskatten måste göras mer förutsägbar och tidsperioden för att verka i Sverige förlängas.

Arbetsgruppen delar mycket av kritiken mot den svenska expertskatten som förts fram i debatten. Vi menar att:

- Förutsägbarheten är för låg,
- Tidsperioden är för kort,
- Det är olyckligt att utländska medborgare som tidigare studerat i Sverige i praktiken inte omfattas.

En del av kritiken har riktats mot handläggningen och tillämpningen av lagstiftningen. Arbetsgruppen anser dock att de initiala problem som förekom till stor del har överbyggats. Forskarskattenämnden, som handlägger ansökningar om expertskatt, har en alltför snäv lagstiftning att utgå ifrån. Förarbetena ger inget stöd för att utveckla handläggningen så att utfallet av ansökningar om inkomstskatteavdrag förbättras. Konsekvensen blir att expertskatten inte underlättar under själva rekryteringsarbetet. Snarare kan den bli en bonus i efterhand. Arbetsgruppen föreslår att informationen till sökande förbättras, men det är uppenbart att det är lagstiftningen i sig som ligger bakom en stor del av bristerna.

2. Arbetsgruppens förslag

En reformerad expertskatt är en del av de åtgärder som behöver genomföras för att öka Sveriges globala konkurrenskraft och skapa ett mer gynnsamt innovationsklimat. Vi föreslår därför följande förändringar av dagens system, som vi bedömer kan genomföras snabbt:

- Skattereduktionens varaktighet m.m. förlängs så att den ger möjlighet till fem års vistelse i Sverige,
- Utländska medborgare får möjlighet till skattelättnad även om de vistats i Sverige under sin studietid de fem senaste åren,

- En nedre inkomstgräns införs för kategorierna expert och nyckelperson. Vi bedömer att en nivå kring 60 000 kronor (motsvarande den i Finland) är lämpligt.
- Ansökningstiden förlängs till sex månader efter ankomst till Sverige.
- Forskarskattenämnden får i uppdrag att öka informationsspridningen och underlätta ansökningsförfarandet

Förslaget bygger på erfarenheterna från en rad svenska företag som vid rekryteringen av utländska forskare och specialister med skiftande resultat använt expertskatten som ett medel för att underlätta rekryteringen. Förslaget har också diskuterats med några av de främsta svenska specialisterna inom området. Genom kontakter med Forskarskattenämnden och dess kansli har vi skaffat oss en bild av hur systemet tillämpas idag och vilka möjligheter det finns till förbättringar.

Anders Ekblom
Ordförande i arbetsgruppen

I arbetsgruppen ingår även
Torbjörn Spector, Svenskt Näringsliv
Lisa Löfwall, AstraZeneca
David S Andersson, AstraZeneca
Bengt Mölleryd, IVA

3. Beskrivning av förslagets olika delar i detalj

1. Varaktigheten för skattereduktion förlängs till fem års möjlig vistelse

Mot bakgrund av den skatterättsliga grundprincipen om rättvis beskattning, bör det finnas en begränsning i tiden för giltigheten av en skattelättnad till följd av expertstatus.

När nuvarande tidsbegränsning på tre år beslutades, togs alltför stor hänsyn till en viss typ av högutbildade utländska personer med tillfälligt arbete i Sverige. Den grupp som omnämns i lagens förarbeten är så kallade expatriater som inom en internationell koncern sänds ut för att tillfälligt arbeta i ett annat land. Deras kontrakt är ofta upprättade på två till tre år med möjlighet till förlängning i ytterligare ett. I dessa fall är det rimligt med en treårsperiod.

Det finns dock en grupp som innehar en unik kompetens som lokalanställda i Sverige (exempelvis många forskare). Forskningsarbetet de utför är ofta långsiktigt till sin natur. Genom en förlängning av möjligheten till skattelättnad i upp till fem år skulle lagens syfte uppnås på ett bättre sätt. Samtidigt förstärks expertskattens funktion som rekryteringsinstrument.

2. Utländska medborgare medges möjlighet till skattelättnad trots tidigare vistelse i Sverige under studietiden

Enligt dagens regler är utländska medborgare som studerat i Sverige i praktiken inte kvalificerade för skattelättnaden. Reglerna innebär nämligen att man under de senaste fem åren inte får ha varit bosatt under hela eller delar av denna tidsperiod. Gruppens kompetens är av lätt insedda skäl av stort intresse för svenska företag. Möjligheterna att med stöd av expertskatten kunna konkurrera om dessa individer bör därför förstärkas.

3. En nedre inkomstgräns införs för kategorierna expert och nyckelperson om förslagsvis 75 000 kronor per månad

Förändringen innebär att förutsägbarheten i systemet ökar för att motsvara vad som gäller i Danmark och Finlands där samma modell tillämpas. I Sverige gäller detta speciellt gruppen nyckelpersoner och experter. För dessa är det idag särskilt svårt att förutsäga resultatet av nämndens prövning. Något krav på lägsta lönenivå bör dock inte finnas för forskare. Skälet är att lönenivåerna inom forskarvärlden skiljer sig från företagsledare och nyckelpersoner inom näringslivet.

4. Ansökningstiden förlängs till sex månader efter ankomst till Sverige

Dagens tre månader för ansökan upplevs som mycket kort. Reglerna skulle fungera betydligt bättre om ansökningstiden förlängdes till sex månader.

5. Forskarskattenämnden ska öka informationsspridningen och underlätta ansökningsförfarandet

En informationssatsning skulle visa fler företag än idag att möjligheterna finns att ansöka om expertskatt. Vidare skulle handläggningen underlättas om det fanns färdiga förlagor till ansökningarna med exempel och tydlig beskrivning av förfarandet samt kraven.